

KALAJOEN KAUPUNGIN JA MERIJÄRVEN KUNNAN KOTOUTTAMISOHJELMA 2018-2021

Hyväksytty:

Perusturvalautakunta

Kaupunginhallitus

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO	3
1.1 Ohjelmatyön tausta	3
1.2 Keskeiset käsitteet	4
2. KOTOUTTAMISTA OHJAAVAT STRATEGISET LINJAUKSET	6
2.1 Valtakunnalliset strategiat ja alueelliset ohjelmat	6
2.2 Kalajoen kaupungin ja Merijärven kunnan maahanmuuttajien kotouttamisohjelman strategiset linjaukset	8
3. KOTOUTTAMINEN KALAJOELLA JA MERIJÄRVELLÄ	9
3.1 Maahanmuuttajat alueella	9
3.2 Alkuvaiheen toimenpiteet ja palvelut maahanmuuttajille	11
3.3 Tulkkaaminen ja kääntäminen	12
3.4 Maahanmuuttajista aiheutuvien kustannusten korvaaminen kunnalle	13
4. KALAJOEN KAUPUNGIN JA MERIJÄRVEN KUNNAN ALUEEN PALVELUT	14
4.1 Asuminen	14
4.2 Sosiaalipalvelut	15
4.2.1 Lastensuojelu	15
4.2.2 Aikuissosiaalityö	18
4.2.3 Vammaispalvelut	18
4.2.4 Kotihoito- ja asumispalvelut	18
4.3 Terveyspalvelut	19
4.3.1 Neuvola	20
4.3.2 Suun terveydenhuolto	20
4.3.3 Mielen terveys- ja päihdepalvelut, kriisityö	21
4.4 Koulutuspalvelut	21
4.4.1 Varhaiskasvatus	21
4.4.2 Esi- ja perusopetus	22
4.4.3 Lukiokoulutus	23
4.4.4 Nivelvaiheen koulutus	23
4.4.5 Ammatillinen sekä muu koulutus	23
4.5 Yrittäjyys ja elinkeinoelämä	25
4.6 Kulttuuri ja vapaa-aika	25
4.6.1 Kulttuuri	25
4.6.2 Liikunta	26
4.6.3 Nuoriso	26
4.6.4 Kirjasto	27
4.6.5 Seurakunnat	28
4.6.6 Järjestöt	28
5. KELAN JA TE-TOIMISTON PALVELUT	29
6. KEHITTÄMISTOIMENPITEET	31
7. OHJELMAN SEURANTA	31

1. JOHDANTO

1.1 Ohjelmatyön tausta

Kotoutumista edistävä laki määrittelee kotouttamisohjelman laatimisen kunnan vastuulle. Kunta vastaa myös ohjelman toimeenpanosta ja kehittämisestä sekä ohjelman toteutumisen ja vaikutusten seurannasta. Toimenpiteet ja palvelut suunnitellaan siten, että niiden avulla voidaan mahdollisimman hyvin edistää ja tukea maahanmuuttajien kotoutumista.

Kunnassa kotouttamisen tavoitteena on turvata maahanmuuttajalle perustiedot suomalaiset yhteiskunnan toiminnasta, perusoikeuksista, velvollisuuksista ja työelämästä. Lisäksi kunnan ja muiden paikallisten viranomaisten kotoutumisen edistämisen tavoitteena on tukea paikallisesti tai seudullisesti kansainvälisyyttä, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä edistää myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien välillä. Tavoitteena on edistää hyviä etnisiä suhteita ja kulttuurien välistä vuoropuhelua ja maahanmuuttajaryhmien osallisuutta sekä tukea mahdollisuuksia oman kielen ja kulttuurin säilyttämiseen.

Kalajoen kaupunki ja Merijärven kunta tarjoavat maahanmuuttajille samoja peruspalveluja, joita tarjotaan kaikille kuntalaisille. Tavoitteena on, että kuntien kaikki peruspalvelut tulevat maahanmuuttajille tutuiksi ja he saavat neuvontaa ja ohjausta palvelujen käytössä. Lisäksi tarjolla ovat ne erityispalvelut, joita maahanmuuttaja tarvitsee voidakseen käyttää tasavertaisesti olemassa olevia palveluita.

Kotouttamisohjelma on kunnassa toteutettavan pakolais- ja maahanmuuttopolitiikan kannalta keskeinen ohjelma-asiakirja. Ohjelma sisältää suunnitelman tavoitteista, toimenpiteistä, voimavaroista sekä yhteistyöstä maahanmuuttajien kotouttamisessa. Kotouttamisohjelma sisältää myös konkreettiset toimenpiteet siitä, miten hyviä väestösuhteita kunnan alueella edistetään ja seurataan.

Kotouttamisohjelman toteutumista seurataan ja se päivitetään kotouttamislain mukaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Kotouttamisohjelmaa tulee kehittää ja muuttaa heti kun siihen ilmenee tarvetta. Tarpeen mukaan kotouttamisohjelmaa täydennetään käytännön työssä esiin tulevilla asioilla. Kotouttamisohjelma julkaistaan Kalajoen ja Merijärven internetsivuilla. Kukin viranomainen tiedottaa toimintaansa liittyvistä kotoutumista koskevista asioista itse. Ohjelma otetaan huomioon kuntien vuosisuunnitelmaa, talousarviota ja toiminta- ja taloussuunnitelmia tehtäessä.

Tämä kotouttamisohjelma on laadittu vuosille 2018 - 2021. Kalajoen perusturvalautakunta on käsitellyt kotouttamisohjelman kokouksessaan XX.XX.2018. Kaupunginvaltuusto on käsitellyt ja hyväksynyt sen kokouksessaan XX.XX.2018 ja kaupunginvaltuusto XX.XX.2018. Merijärven vapaa-aikalautakunta on käsitellyt ohjelmaa kokouksessaan XX.XX.2018. Kunnanvaltuusto on käsitellyt ja hyväksynyt sen kokouksessaan XX.XX.2018 ja kunnanvaltuusto XX.XX.2018.

Työryhmään ovat kuuluneet:

Anne Mäki-Leppilampi, hyvinvointipalvelujohtaja
 Sari Ängeslevä, palvelupäällikkö
 Riku Saksholm, lukion rehtori
 Tuula Haapala, varhaiskasvatusjohtaja
 Anita Ohtamaa, kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
 Miia Himanka, elinkeinojohtaja
 Kauno Salminen, terveystalouden palvelualuejohtaja
 Sirpa Bergman, kurssisuunnittelija, Kalajoen Kristillinen Opisto
 Regina Németh, maahanmuuttajalinjan opettaja, linjavastaava, Kalajoen Kristillinen Opisto
 Raili Esko, Merijärven kunnan vs. vapaa-aikaohjaaja
 Tutta Koski, sosiaaliohjaaja

1.2 Keskeiset käsitteet

Alkukartoitus

Työttömille työnhakijoille, toimeentulotuen saajille ja sitä pyytävälle tehtävä kartoitus, jossa arvioidaan alustavasti työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet. Kartoituksesta vastaa kunta tai TE-toimisto, ja se ohjautuu kotoutumislakiin (9–10 §).

Alkuvaiheen palvelut

Alkuvaiheen palveluihin kuuluvat perustieto, ohjaus ja neuvonta, alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma.

Etninen tausta

Kuuluminen etniseen ryhmään. Etninen ryhmä on ihmisjoukko, jonka katsotaan olevan toisista erottuva kulttuuriperintönsä, uskontonsa, kielensä tai alkuperänsä takia.

Etniset suhteet

Eri etnisten ryhmien suhtautuminen toisiinsa. Tavoitteena on hyvät etniset suhteet, eli kunnioittava asenneilmapiiri ja toimiva vuorovaikutus eri väestöryhmien välillä riippumatta mahdollisista näkemuseroista.

Kansainvälistä suojelua saava

Henkilö, joka on saanut pakolaisaseman tai oleskeluluvan toissijaisen suojelun tai humanitaarisen suojelun perusteella.

Kiintiöpakolainen

YK:n pakolaisjärjestön (UNHCR) pakolaiseksi katsoma henkilö, jolle on myönnetty maahantulolupa Suomeen pakolaiskiintiön puitteissa.

Kotouttaminen

Kotoutumisen monialainen edistäminen ja tukeminen. Tähän pyritään viranomaisten ja muiden tahojen tarjoamien kotoutumista edistävien ja tukevien toimenpiteiden ja palveluiden avulla. Nämä määritellään henkilökohtaisessa kotoutumissuunnitelmassa.

Kotoutuminen

Maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteista kehitystä, jonka päämääränä on, että maahanmuuttaja tuntee olevansa yhteiskunnan aktiivinen ja täysivaltainen jäsen.

Tavoitteena on, että maahanmuuttaja omaksuu yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Samalla kun hän tutustuu uuden asuinmaansa kielelliseen ja kulttuuriseen ympäristöön, tuetaan hänen mahdollisuuksiaan oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen. Vastavuoroisesti vastaanottava yhteiskunta saa uusia vaikutteita ja monimuotoistuu.

Kotoutumiskoulutus

Sisältää suomen tai ruotsin kielen opetusta sekä muuta opetusta, joka edistää työelämään ja jatkokoulutukseen pääsyä sekä muita yhteiskunnallisia valmiuksia. Tarvittaessa kotoutumiskoulutus sisältää luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Kotoutumiskoulutus järjestetään pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena. Kotoutumissuunnitelmaan voidaan sisällyttää myös omaehtoista opiskelua yleissivistävässä koulutuksessa. Tällöin opiskelua voidaan tukea työttömyysetuudella.

Kotoutumissuunnitelma

Maahanmuuttajan yksilöllinen suunnitelma niistä toimenpiteistä ja palveluista, joiden tarkoituksena on tukea mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä edistää hänen mahdollisuuksiaan osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan. Kotoutumissuunnitelma voidaan laatia myös alaikäiselle ja tarvittaessa perheelle. Kotouttamissuunnitelma pohjautuu kotoutumislakiin (11–18 §).

Maahanmuuttaja

Maasta toiseen muuttava henkilö. Yleiskäsite, joka koskee kaikkia eri perustein muuttavia henkilöitä.

Oleskelulupa

Lupa saapua toistuvasti maahan ja oleskella maassa. Myönnetään ulkomaalaiselle muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten.

Tilapäinen oleskelulupa: Myönnetään ulkomaalaiselle, jonka tarkoituksena ei ole jäädä Suomeen pysyvästi. Lupa on uusittava määräajan päätyttyä. Tilapäiseen oleskelulupaan merkitään kirjaintunnus B.

Jatkuva oleskelulupa: Myönnetään ulkomaalaiselle, joka on tullut Suomeen pysyvässä maahanmuuttotarkoituksessa. Lupa on uusittava määräajan päätyttyä. Jatkuvaan oleskelulupaan merkitään kirjaintunnus A.

Pysyvä oleskelulupa: Myönnetään henkilölle, joka on oleskellut Suomessa yhtäjaksoisesti jatkuvalla oleskeluluvalla neljä vuotta. Oleskelun syy tai muut erityiset syyt voivat aiheuttaa poikkeuksia oleskeluaikaan. Lupa myönnetään toistaiseksi eikä sitä tarvitse uusida. Pysyvään oleskelulupaan merkitään kirjaintunnus P.

Pakolainen

Ulkomaalainen, jolla on perustellusti aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi alkuperän, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Pakolaisaseman saa henkilö, jolle jokin valtio antaa turvapaikan tai jonka YK:n pakolaisjärjestö (UNHCR) katsoo olevan pakolainen.

Siirtolainen

Henkilö, joka muuttaa maasta toiseen rakentaakseen siellä itselleen uuden elämän. Siirtolainen voi olla joko maastamuuttaja tai maahanmuuttaja.

Turvapaikanhakija

Henkilö, joka hakee suojelua ja oleskeluoikeutta vieraasta valtiosta. Henkilöllä ei ole vielä oleskelulupaa Suomessa.

Yhdenvertaisuus

Kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja – perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Yhdenvertaisuuslaki

20.1.2004/21, voimaantulo 1.2.2004 <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141325>

Keskeiset termit:

<http://kotouttaminen.fi/keskeiset-kasitteet>

2. KOTOUTTAMISTA OHJAAVAT STRATEGISET LINJAUKSET**2.1. Valtakunnalliset strategiat ja alueelliset ohjelmat****Laki kotouttamisen edistämisestä**

Tämä kotouttamisohjelma vastaa 1.9.2011 voimaan tulleen lain kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) sisältöä, jäljempänä kotouttamislaki. Kotouttamislain tarkoituksena on tukea ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuutta osallistua aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Lisäksi lain tarkoituksena on edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken. (Kotouttamislaki 1. §)

Lakia sovelletaan henkilöön, jolla on ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettu voimassa oleva oleskelulupa Suomessa. Lakia sovelletaan myös henkilöön, jonka oleskeluoikeus on rekisteröity tai jolle on myönnetty oleskelukortti ulkomaalaislain mukaisesti. Lain 5. luvun säännöksiä kuntaan osoittamisesta ja 6 luvun 45.–49. §:n säännöksiä kustannusten korvaamisesta sovelletaan henkilöön:

- 1) joka saa ulkomaalaislaissa tarkoitettua kansainvälistä suojelua
- 2) jolle on hänen haettuaan kansainvälistä suojelua myönnetty oleskelulupa ulkomaalaislain 51, 52 tai 89 §:n perusteella
- 3) joka on otettu Suomeen erityisellä humanitaarisella perusteella tai kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi ulkomaalaislain 93 §:n perusteella
ja
- 4) jolle on myönnetty jatkuva oleskelulupa ulkomaalaislain 52a §:n 2. momentin tai 54 §:n 5. momentin perusteella.

Tämän lain 5. luvun ja 6. luvun 45–49 §:n säännöksiä sovelletaan lisäksi 2. momentissa tarkoitettun henkilön perheenjäsenen tai muuhun omaiseen, jos tällä on ollut perheside 2. momentissa tarkoitettuun henkilöön ennen tämän Suomeen tuloa. (Kotouttamislaki 2.§)

Laki kotouttamisen edistämisestä myöhempine muutossäädöksineen on luettavissa osoitteessa www.finlex.fi

Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -strategia

Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelmaan kuulunut Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -strategia on valmistunut vuonna 2013. Siinä arvioidaan Suomeen kohdistuvaa muuttoliikettä sekä liikkuvuuden merkitystä yhteiskunnalle, jossa eläköityvien ikäluokkien määrä kasvaa merkittävästi. Strategiassa keskeiseen rooliin on nostettu maahanmuuttajien työllistyminen. Suomi ei tarvitse vain maahanmuuttajien työpanosta vaan myös heidän mukanaan tuomia uusia innovaatioita ja kansainvälisiä verkostoja. Jotta tässä onnistuttaisiin, maahanmuuttajia tulee kohdella ihmisarvoisesti ja kunnioittavasti.

Strategiassa linjataan, että maahanmuuttajat on saatava ja otettava mukaan rakentamaan maan yhteistä tulevaisuutta osallisina ja aktiivisina toimijoina, ei vain palvelujen ja toimenpiteiden kohteena. Strategian toteuttamiseksi laaditaan toimeenpano-ohjelma.

<http://intermin.fi/julkaisut/julkaisu?pubid=URN:ISBN:978-952-491-831-2>

<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/79043>

https://issuu.com/sisaministerio/docs/maahanmuuton_tulevaisuus_2020_low-r?e=0/6174010

Valtion kotouttamisohjelma

Valtion uusi kotouttamisohjelma vuosille 2016 - 2019 (VALKO II) valmistui syyskuussa 2016. TEM:n johdolla valmisteltu ohjelma on toteutettu yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa. Ohjelma sisältää Sipilän hallituskauden kotouttamisen painopisteet, tavoitteet, toimenpiteet, vastuut ja julkisen talouden suunnitelmassa 2016 - 2019 määritellyt kotoutumisen edistämisen resurssit. Ohjelman neljä tavoitealuetta ovat:

- (1) Edistetään ihmisarvoa kunnioittavaa keskustelua kulttuuria, eikä rasismia sallita;
- (2) Tuodaan maahanmuuttajien oman kulttuurin vahvuudet osaltaan vahvistamaan Suomen innovaatiokykyä;
- (3) Tehostetaan kotouttamista poikkihallinnollisesti;
- (4) Lisätään valtion ja kuntien välistä yhteistoimintaa kansainvälistä suojelua saavien vastaanotossa.

http://tem.fi/documents/1410877/2132296/Valtion_kotouttamisohjelma_vuosille_2016-2019.pdf/70415e54-52cd-4acb-bd76-d411f0dc5b94

Valtion kotouttamisohjelman (VALKO) kanssa samanaikaisesti valmisteltu kotouttamisen kumppanuusohjelma julkaistiin 28.4.2016 pidetyssä pyöreä pöytä -tilaisuudessa. Kumppanuusohjelman tavoitteena on ideoida, tunnistaa ja tukea kotoutumistyötä edistäviä yhteistyömahdollisuuksia valtion, kunnan, järjestöjen, yritysten ja muiden organisaatioiden välillä.

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-107-4>

Pohjois-Pohjanmaan maahanmuuttostrategia 2020

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on päivittämässä uutta maahanmuuttostrategiaa. Tämä tullaan huomioimaan päivitettäessä kotouttamisohjelmaa jatkossa.

https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/84783/Pohjois-Pohjanmaan_ELY-keskuksen_julkaisu_2_2010.pdf?sequence=3

2.2 Kalajoen kaupungin ja Merijärven kunnan maahanmuuttajien kotouttamisohjelman strategiset linjaukset

Kotouttamisohjelma kytkeytyy Kalajoen kaupungin ja Merijärven kunnan strategiseen suunnitteluun. Tavoitteena on kotouttamistoimintojen saattaminen osaksi tavanomaisia palveluja.

Kalajoen kaupunkikonsernin yhteiseksi strategiseksi tavoitteeksi väestökehityksen osalta on asetettu kokonaisväestömäärän kasvu noin 80 asukkaalla vuodessa. Yhteisöllisyyden ja päätöksenteon osalta erääksi tavoitteeksi on asetettu kansainvälistymisen edistäminen.

Kalajoen kaupungin alueella maahanmuuttajien kotouttamisen peruslähtökohtana on ympäröivään yhteiskuntaan integroituminen ja työllistyminen.

Merijärven kunnan alueella tapahtuva maahanmuuttajien kotouttamisen peruslähtökohtana on maahanmuuttajan tai jonkun hänen perheenjäsenensä työllistyminen.

<https://kalajoki.fi/kaupunki-ja-hallinto/talous-ja-strategia/strategiat/>

<http://kalajoki.fi/wp-content/uploads/2017/02/Kalajoen-kaupunkikonserin-strategia-2017.pdf>

<https://kalajoki.fi/wp-content/uploads/2015/10/Elinkeinostrategia-2015-2025.pdf>

<http://www.merijarvi.fi/sites/merijarvi.fi/files/Merij%C3%A4rven%20kunta%20vuonna%202020.pdf>

3. KOTOUTTAMINEN KALAJOELLA JA MERIJÄRVELLÄ

3.1 Maahanmuuttajat alueella

Tilastokeskuksen mukaan Kalajoella on vuoden 2016 lopussa asunut 251 ulkomaan kansalaista. Tilastoon ei ole laskettu opiskelijoita tai muita tilapäisesti alueella asuvia ulkomaan kansalaisia. Alueelle tulee maahanmuuttajia pääasiassa perhesyiden ja työn perusteella.

Syntyperältään ulkomaalaisten henkilöiden osuus Kalajoen väestöstä vuoden 2016 lopussa oli 1,99 prosenttia.

Vuoden 2016 lopussa Merijärvellä asui yhdeksän syntyperältään ulkomaalaista henkilöä. Merijärvellä syntyperältään ulkomaalaisten henkilöiden osuus väestöstä on näin ollen 0,80 %.

Samaan aikaan maahanmuuttajien osuus Raahen seutukunnassa oli 2,18 prosenttia, Oulussa 3,56 prosenttia ja koko Suomen väestöstä syntyperältään ulkomaalaisten osuus oli 6,6 prosenttia.

Kalajoen ja Merijärven suurimmat ulkomaan kansalaisuuden omaavat ryhmät ovat bulgarialaiset, unkarilaiset, virolaiset, thaimaalaiset ja venäläiset. (Tilastokeskus, Ulkomaan kansalaiset seutukunnittain 2016).

Syntyperältään ulkomaalaiset taustamaanosittain vuonna 2016 Kalajoella.

Syntyperältään ulkomaalaiset taustamaanosittain vuonna 2016 Merijärvellä.

Maahanmuuton yleisimmät syyt viime vuosina ovat olleet työ, perhesiteet ja opiskelu. Vuoden 2015 koko Suomen turvapaikanhakijoiden määrän merkittävä kasvu ei vielä ole tuonut suurta muutosta alueen tilanteeseen.

Maahanmuuton kasvu edellyttää, että maahanmuuttajaväestön tarpeet otetaan huomioon kaikkia julkisia palveluja järjestettäessä. Lisäksi tarvitaan erillisiä kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja.

Lisääntyvän maahanmuuton myötä monikulttuurisuus, monikielisyys sekä arvojen ja tapojen monimuotoisuus tulevat yhä suuremmissa määrin osaksi suomalaista yhteiskuntaa. Kotoutuminen

on jatkuva, kahdensuuntainen prosessi, joka edellyttää sitoutumista niin maahanmuuttajilta itseltään kuin vastaanottavalta yhteiskunnaltakin.

3.2. Alkuvaiheen toimenpiteet ja palvelut maahanmuuttajille

Kotouttamislain 2. luvun 6. momentissa on säädetty "Kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestetään osana kunnallisia peruspalveluja ja työ- ja elinkeinohallinnon palveluja sekä muina kotoutumista edistävinä toimenpiteinä" (Laki kotoutumisen edistämisestä 2010/1386 § 6).

Vastuutahot

Kalajoen kaupunki: Vastuu kotouttamistoimenpiteiden toteuttamisesta on jokaisella kunnan osastolla. Koordinaatiosta osastojen välillä vastaa hyvinvointipalvelut.

Merijärven kunta: Kotouttamistoiminnan kokonaisvastuu on koko kunnan organisaatiolla.

Yhteistyö ja hyvät väestösuhteet

Kunnalla on kotouttamislain mukaisesti yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisen kehittämisestä sekä sen suunnittelusta ja seurannasta paikallistasolla. Tätä toimintaa tukevat valtakunnalliset, alueelliset ja kunnan sisäiset yhteistyöverkostot.

Neuvonta, ohjaus, alkuvaihe

Vuonna 2011 uudistettu kotouttamislaki korostaa maahantulon alkuvaiheen palveluja, etenkin liittyen uudelle asukkaalle annettavaan ohjaukseen, neuvontaan ja tiedon saantiin suomalaisesta yhteiskunnasta, palveluista sekä oikeuksista ja velvollisuuksista. Muuttajalle tulee antaa tietoa hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan suomalaisessa työelämässä ja yhteiskunnassa sekä tietoa palvelujärjestelmästä ja kotoutumispalveluista.

Nykyisen tarjonnan rungon muodostaa 12 kielellä tarjottava perustietoaineisto (www.lifeinfinland.fi), joka annetaan kaikille Suomeen muuttaville oleskelulupapäätöksen tiedoksiannon tai oleskeluoikeuden rekisteröinnin yhteydessä. Perustietoaineiston sisällön tuottamisesta ja ajantasaisuudesta vastaavat valtion viranomaiset.

Perustietoaineistoa täydentää Helsingin kaupungin hallinnoima valtakunnallinen Infopankki (www.infopankki.fi), jonka internetsivuilla on 12 kielellä tietoa asumisesta ja elämisestä Suomessa. Paikallisempaa neuvontaa Pohjois-Pohjanmaan maahanmuuttajille on saatavissa Oulun ja Pudasjärven kaupunkien ylläpitämästä maksuttomasta Info-Lango puhelinneuvonnasta (www.info-lango.fi). Palvelua on tällä hetkellä saatavissa arabian, darin, englannin, kiinan, ranskan, somalian, soranin, suomen, swahilin, thain, venäjän ja viron kielillä. Info-Lango on monikielinen etäneuvontapalvelu, josta saat neuvoa ja opastusta esimerkiksi asumiseen, työelämään, koulutukseen, vapaa-ajan viettoon sekä sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvissä kysymyksissä.

Alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma

Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet. Tätä varten alkukartoituksessa selvitetään maahanmuuttajan aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaito sekä tarvittaessa muut työllistymiseen ja kotoutumiseen vaikuttavat seikat. TE-toimisto tekee alkukartoituksen työttömälle työnhakijaksi rekisteröityneelle maahanmuuttajalle. Kunnan aikuissosiaalityö käynnistää alkukartoituksen tarvittaessa muille maahanmuuttajille.

Kotoutumissuunnitelma on maahanmuuttajan yksilöllinen suunnitelma niistä toimenpiteistä ja palveluista, joiden tarkoituksena on tukea maahanmuuttajan mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä edistää hänen mahdollisuuksiaan osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan. Suunnitelmassa huomioidaan maahanmuuttajan omat kotoutumista edistävät tavoitteet. Kotoutumissuunnitelma ja muut maahanmuuttajalle laaditut asiakirjat on sovitettava yhteen. (Kotouttamislaki 11. §, 13. §) Kotoutumissuunnitelma laaditaan alkukartoituksen jälkeen ja siinä sovitaan kotoutumiskoulutuksesta ja muista työllistymiseen tähtäävistä toimista. TE -toimisto laatii kotoutumissuunnitelman työnhakijaksi rekisteröityneelle maahanmuuttajalle ja kunta huolehtii suunnitelman laatimisesta työvoiman ulkopuolisille maahanmuuttajille.

3.3. Tulkkaaminen ja kääntäminen

Suomea taitamattomalle maahanmuuttajalle hyvät ja asianmukaiset tulkkaus- ja käännöspalvelut mahdollistavat tasavertaisen asioimisen viranomaisten kanssa. Nämä palvelut takaavat sekä asiakkaan että työntekijän oikeusturvan ja ovat edellytyksenä suomalaisen yhteiskuntaan kotouttamisessa.

Kotouttamislain 5§ mukaan viranomaisen on huolehdittava asian tulkkaamisesta tai kääntämisestä, jos maahanmuuttaja ei osaa kielilain (423/2003) mukaan viranomaisessa käytettävää suomen tai ruotsin kieltä taikka hän ei vammaisuutensa tai sairautensa vuoksi voi tulla ymmärretyksi asiassa, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta. Viranomaisen huolehtii mahdollisuuksien mukaan tulkkaamisesta ja kääntämisestä myös muussa maahanmuuttajan oikeuksia ja velvollisuuksia koskevassa asiassa. Asia voidaan tulkata tai kääntää sellaiselle kielelle, jota maahanmuuttajan voidaan todeta asian laatuun nähden riittävästi ymmärtävän. Viranomaisen velvollisuus huolehtia tulkkaamisesta ja kääntämisestä ei koske aineistoa, joka ei vaikuta asian käsittelyyn.

Viranomaisen on hankittava ja kustannettava tulkki tai huolehdittava kustannuksellaan kääntämisestä asioissa, jotka voivat tulla vireille viranomaisten aloitteesta. Pakolaisten ja inkerinsuomalaisten paluumuuttajien kotoutumisen alkuvaiheen tulkkauskustannukset korvataan valtion varoista silloin, kun kyse on sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista tai kotoutumista tukevien palveluiden käyttöön ohjaamisesta. Tulkkinä tulee käyttää ammattitaitoista asioimistulkkia, ei asiakkaan aviopuolisoa, sukulaista tai tuttavaa, eikä koskaan lasta.

Tavoitteet:

- Maahanmuuttajalle järjestetään tarvittaessa lakien edellyttämä asioimistulkkaus.
- Viranomaiset tuntevat tulkkauksesta ja kääntämisestä säädetyt lait.
- Maahanmuuttajat ovat tietoisia oikeudestaan tulkkaus- ja käännöspalveluihin.
- Viranomaiset järjestävät tarvittavat tulkkaus- ja käännöspalvelut myös muille kuin valtion korvausten piirissä oleville maahanmuuttajille.

Semantix

Tulkin tilaus (24 h)

p. 010 346 7520

Tulkkipalvelun tai käännökset voi tilata myös Internetistä osoitteessa www.semantix.fi

Monetra

Tulkin tilaus ma-pe klo 8.30-15.30

p. 08 558 41856

Kiireellisissä tilauksissa (24 h) p. 08 558 41 856

Sähköpostitse osoitteesta: tulkkipalvelu @monetra.fi (Oulu)

Myös sähköinen tilaus <https://www.oukapalvelut.fi/tulkkipalvelu/tulkaustilaus/>

<https://www.monetra.fi/palvelut/tulkkipalvelut/tilaa-tulkaus/>

Salama tulkkaus

Sovellus ladataan puhelimeen. Ei vaadi tulkin varaamista etukäteen. Tulkkauspyyntöön vastaa lyhyellä viiveellä ensimmäinen vapaa tulkki ja tulkkaus voi alkaa välittömästi. Laskutus käytetyn ajan mukaan.

<https://tulka.com/fi/>

3.4 Maahanmuuttajista aiheutuvien kustannusten korvaaminen kunnalle

Kunnalle voidaan voimassa olevien säännösten mukaan korvata maahanmuuttajista aiheutuvia kustannuksia seuraavasti (kotouttamislaki 6 luku):

Laskennallinen korvaus maahanmuuttajien vastaanotosta: Kunnalle maksetaan valtion varoista laskennallista korvausta 2 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun henkilön ohjauksesta, neuvonnasta ja muusta kotoutumista tukevan toiminnan järjestämisestä.

Korvausta maksetaan kolmen vuoden ajan 44 §:n 3 tai 4 momentissa säädetystä ajankohdasta. Ulkomaalaislain 90 §:ssä tarkoitetussa pakolaiskiintiössä Suomeen otetusta henkilöstä laskennallista korvausta maksetaan kuitenkin neljän vuoden ajalta.

Korvaus kunnan maksamasta toimeentulotuesta: Kunnalle korvataan 2 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetulle henkilölle maksetusta toimeentulotuesta annetun lain tai toimeentulotuesta annetun lain soveltamisesta Ahvenanmaan maakunnassa annetun maakuntalain (Ålands författningssamling 66/1998) mukaisesta toimeentulotuesta aiheutuneet kustannukset enintään kolmen vuoden ajalta.

Korvaus paluumuuttoavustuksesta: Kunnalle korvataan 85 §:ssä tarkoitetun paluumuuton tukemisesta aiheutuneet kustannukset.

Korvaus tulkitsemisen järjestämisestä: Kunnalle korvataan 2 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuille henkilöille järjestetystä tulkitsemisesta aiheutuneet kustannukset.

Korvaus erityiskustannuksista: Kunnalle korvataan 2 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen henkilöiden osalta:

- 1) ilman huoltajaa olevan alaikäisen sijoittamisesta 28 §:n mukaiseen perheryhmäkotiin tai muuhun asuinyksikköön sekä perhehoidosta, asumisen tukipalveluista ja muista lastensuojelun palveluihin rinnastettavista toimenpiteistä kunnalle aiheutuneet kustannukset siihen saakka kunnes nuori täyttää 21 vuotta;
- 2) vamman tai sairauden edellyttämän pitkäaikaisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä kunnalle aiheutuneet huomattavat kustannukset, jos henkilö on ollut huollon tai hoidon tarpeessa Suomeen saapuessaan;
- 3) erityisistä syistä muut kunnalle aiheutuneet kustannukset.

Korvaamisen edellytyksenä on lisäksi, että siitä on erikseen sovittu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja kunnan kesken. Tässä pykälässä tarkoitetut kustannukset korvataan enintään kymmeneltä vuodelta.

4. KALAJOEN KAUPUNGIN JA MERIJÄRVEN KUNNAN ALUEEN PALVELUT

4.1 Asuminen

Kalajoen kaupungin vuokra-asuntojen hallinnointi on keskitetty kaupungin vuokratalo-yhtiölle, KOY Kalajoen Vuokra-asunnoille. Yhtiön hoidossa on 237 aravavuokra-asuntoa ja 87 vapaarahoitteista asuntoa.

Asunnot sijaitsevat keskustaa- ja Rautiossa ja Himangalla. Kerrostaloasuntoja on 168 ja rivitaloasuntoja 156 kpl. Kooltaan asunnot ovat 27,5 m² - 95 m². Asuntoihin on jatkuva haku. Lisätietoja isännöitsijältä p. 044 4691 325.

Kalajoen Vanhustenkotiyhdistys ry:n hallinnoimista asunnoista lisätiedot p. 08 462 090.

Vuokra-asunnon hakeminen tapahtuu ARA:n lomakkeella nro 100. Hakemuslomakkeita saa mm. kaikista kunnista. Hakemukset liitteineen tulee toimittaa osoitteeseen KOY Kalajoen Vuokra-asunnot, Kalajoentie 5, 85100 KALAJOKI.

<https://kalajoki.fi/asuminen-ja-ymparisto/asuminen-ja-tontit/vuokra-asunnot/>

<https://kalajoki.fi/asuminen-ja-ymparisto/asuminen-ja-tontit/muuttaminen-kalajoelle/>

Merijärven kunnalla on useita vuokra-asuntoa eri puolilla kuntaa. Valtaosa asunnoista sijaitsee keskustaajamassa, mutta asuntoja voi hakea myös Pyhäkosken, Kalaputaan tai Ylipään kyliltä.

Vuokra-asuntoja haetaan hakulomakkeilla, joita saa kunnantolmistolta, Kunnantie 1, 86220 Merijärvi. Hakemuksiin tulee liittää tulotiedot. Asuntoja haetaan jatkuvalla haulla.

Vapaista asunnoista voi tiedustella kunnan kansliasta, puh. 044-4776 200.

<http://www.merijarvi.fi/asuminen-ja-rakentaminen/asunnot-ja-hakemukset-0>

4.2. Sosiaalipalvelut

Tarkemmat tiedot:

<https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/sosiaalipalvelut/>

<https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/lasten-ja-perheiden-palvelut/>

4.2.1 Lastensuojelu

Lastensuojelua on lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu. Lisäksi järjestetään lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ehkäisevää lastensuojelua. Ehkäisevällä lastensuojelulla edistetään ja turvataan lasten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tuetaan vanhemmuutta. Ehkäisevää lastensuojelua on myös kunnan muiden palvelujen piirissä, kuten äitiys- ja lastenneuvoloissa, muussa terveydenhuollossa, päivähoidossa, opetuksessa ja nuorisotyössä annettava erityinen tuki silloin kun lapsi ei ole lastensuojelun asiakkaana.

Lastensuojelutoimenpitein autetaan lasta ja perhettä, jos lapsen elämäntilanteessa on terveyttä ja kehitystä sekä hyvinvointia vaarantavia tekijöitä. Hyvinvointia vaarantavia tekijöitä voivat olla esim. vanhempien väsyminen, päihteiden käyttö, mielenterveydelliset ongelmat, väkivalta, lapsen hoidon laiminlyönti tai voimakkaat ristiriidat perheessä. Joskus lapsi tai nuori voi itse vaarantaa omaa kehitystään esim. käyttämällä päihteitä, laiminlyömällä koulunkäyntiä tai tekemällä rikoksia.

Tarkemmat tiedot: <https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/lasten-ja-perheiden-palvelut/lastensuojelu/>

Muuta lisätietoa:

<https://www.lastensuojelu.info/>

Lastensuojelu.info-sivusto sisältää tietoa suomalaisen lastensuojelun perusteista suomen ja selkosuomen lisäksi kahdeksalla kielellä. Osa materiaalista on kirjoitetun tekstin lisäksi kuunneltavissa luettuna. Sivustolta löytyy muun muassa tietoa eri palveluista perheille ja tosielämän esimerkkejä siitä, miten tukea on saatu vaikeissa perhetilanteissa.

Sivustoa voivat asiakkaidensa kanssa käyttää monet ammattilaiset neuvolasta, varhaiskasvatukseen ja lastensuojelun ammattilaisiin. Materiaalin on kehittänyt Lastensuojelun Keskusliitto.

Lastenvalvoja

Isyyden vahvistaminen

Kun vanhemmat eivät ole avioliitossa keskenään lapsen syntyessä, on lapsen isyys vahvistettava. Selvissä tapauksissa isyys on mahdollista tunnustaa jo ennen lapsen syntymää neuvolassa tai toissijaisesti lastenvalvojan luona.

Lapsen huolto- ja tapaamisoikeus

Huoltajan tehtävänä on vastata lapsen hyvinvoinnista, kasvatuksesta ja tasapainoisesta kehityksestä. Huoltajuus merkitsee oikeutta huolehtia lapsesta ja tehdä lasta koskevia päätöksiä ja edustaa lasta.

Avioliitossa syntyneen lapsen huoltajia ovat molemmat vanhemmat. Avioliiton ulkopuolella syntyneen lapsen huoltaja on äiti. Vanhemmat voivat sopia isyyden tunnustamisen yhteydessä, kuinka avioliiton ulkopuolella syntyneen lapsen huolto järjestetään.

Vanhempien erotessa lapsen huolto voi jatkua yhteishuoltona tai vanhemmat voivat sopia, että huolto jää vain toiselle vanhemmalle. Lapsella on oikeus tavata ja pitää yhteyttä siihen vanhempaansa, jonka luona hän ei asu.

Elatusapu ja lapsen elatus

Lapsella on oikeus saada riittävä elatus vanhemmiltaan täysi-ikäisyyteensä asti eli kunnes hän täyttää 18 vuotta. Vanhemmat vastaavat lapsen elatuksesta yhdessä ja kumpikin kykynsä mukaan. Vanhemmat vastaavat lapsen koulutuksesta aiheutuvista kustannuksista myös 18 ikävuoden jälkeen, mikäli se katsotaan kohtuulliseksi.

Tarkemmat tiedot: <https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/lasten-ja-perheiden-palvelut/lastenvalvoja>

Elatustukiasiat hoitaa Kela

<http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/301208101004HL?OpenDocument>

Perhetyö ja lapsiperheiden kotipalvelu

Perhetyö

Perhetyö on suunnitelmallista ja pitkäkestoista lapsiperheiden tukemista vanhemmuudessa, lasten kasvatuksessa ja hoidossa sekä arjesta selviytymisessä. Perhetyö on perheen neuvontaa ja ohjausta, tukea ja keskustelua sekä yhdessä tekemistä. Päämääränä on aikaansaada yhdessä määritelty muutos arjen sujumiseksi. Perhetyötä järjestetään ennaltaehkäisevänä tai korjaavana perhetyönä.

<https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/lasten-ja-perheiden-palvelut/perhetyo/>

Lapsiperheiden tilapäinen kotipalvelu

Sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaan kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista.

Kotipalvelua annetaan sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella niille henkilöille, jotka tarvitsevat apua selviytyäkseen 1 momentissa tarkoitetuista tehtävistä ja toiminnoista.

Kalajoen kaupungilla on tietyt kriteerit lapsiperheiden kotipalvelun saamiseksi. Palvelu on tarkoitettu perheille, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia. Kotipalvelu on tilapäistä ja lyhytaikaista tukea perheille. Keskeisenä tavoitteena on perheen omien voimavarojen vahvistaminen.

Tarkemmat tiedot: <https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/terveyspalvelut/neuvola/>

Perheneuvola

- Tarjoaa tukea perheille, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia
- Tarjoaa konsultaatiota lasten ja nuorten parissa työskenteleville

Palvelut ovat asiakkaille maksuttomia, vapaaehtoisia ja luottamuksellisia.

Perheneuvoloiden tehtävänä on tuottaa lakisääteisiä kasvatus- ja perheneuvonnan palveluja tukemalla ja edistämällä lasten, nuorten ja perheiden psyykkistä hyvinvointia ja elämän hallintaa.

Perheneuvolassa annetaan asiantuntija-apua perhe-elämän solmukohdissa. Esimerkiksi lasten kasvatukseen ja kehitykseen sekä perheiden ihmissuhteisiin liittyvissä asioissa voi tulla tilanteita, joissa ulkopuolinen apu voi avata uusia näkökulmia. Lähetettä ei tarvita.

Perheneuvolassa työskentelee sosiaalityöntekijä, pari- ja perheterapeutti, psykologi ja konsultoiva lastenpsykiatri. Lastenpsykiatrille ajanvaraus perheneuvolasta.

Tarvittaessa tehdään yhteistyötä lapsen ja perheen kannalta tärkeiden tahojen kanssa. Työskentely voi olla yksilö-, pari- ja perhetapaamisia, lapsen tutkimuksia ja verkostotyöskentelyä. Puhelinaika ma-ti klo 12 -13 p. 044 4691 556, to-pe klo 12 - 13 p. 044 4691 594

<https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/lasten-ja-perheiden-palvelut/perheneuvonta/>

4.2.2 Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityö on yli 18-vuotiaille tarkoitettua, yksilön tai perheen kanssa tehtävää lakisääteistä asiakastyötä, jonka tavoitteena on muutos asiakkaan elämänhallinnan parantamiseksi ja ongelmien ennaltaehkäisy. Tavoitteena on tukea asiakasta ylläpitämään tai parantamaan arkipäivän selviytymistä, taloudellista toimeentuloa sekä oman toimintaympäristön vuorovaikutussuhteita.

Perustoimeentulotuen myöntää Kela. Kela tekee päätöksen perustoimeentulotuesta ja jos asiakas hakee täydentävää toimeentulotukea, Kela siirtää niiltä osin asiakkaan asiat sosiaalitoimistoon. Kalajoen kaupunki myöntää ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen.

Toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Toimeentulotuen hakijalla on velvollisuus hakea ennen toimeentulotuen hakemista niitä sosiaaliturvaetuuksia, joihin hänellä on oikeus (esimerkiksi työttömyysturva, asumistuki, opintotuki sekä elatusmaksu). Hakijan on myös aktiivisesti pyrittävä parantamaan työmarkkina-asemaansa esimerkiksi hakeutumalla työhön, harjoitteluun tai ammatilliseen koulutukseen.

Tuki perustuu lakiin ja asetukseen toimeentulotuesta (Laki toimeentulotuesta). Toimeentulotuki on tarkoitettu tilapäiseksi avuksi ja tarve selvitetään aina tapauskohtaisesti. Toimeentulotukioikeus selvitetään toimeentulotukilaskelmalla.

Lisätietoa perustoimeentulotuesta: [Kela.fi/toimeentulotuki](https://kela.fi/toimeentulotuki)

Täydentävä toimeentulotuki: <https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/sosiaalipalvelut/toimeentulotuki/>

4.2.3 Vammaispalvelut

Vammaispalveluiden tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä.

Vammaispalveluissa tavoitteena on voimavarojen kohdentaminen asiakkaiden palvelutarpeen arviointiin ja palvelusuunnitelmien laadintaan. Avun tarpeeseen vastataan mahdollisimman varhain ja oikein mitoitetuilla toimenpiteillä kiinnittämällä huomioita kuntouttavaan työotteeseen ja asiakkaiden omatoimisuuden lisäämiseen. Vammaisia ihmisiä tuetaan löytämään ja käyttämään omia voimavarojaan sekä mahdollisuuksiaan arkielämän toiminnoissa, opinnoissa, työssä sekä vapaa-ajalla.

Tarkemmat tiedot: <https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/sosiaalipalvelut/vammaispalvelut>

4.2.4 Kotihoito- ja asumispalvelut

(Kotihoito, omaishoito, päivätoiminta sekä tuki- ja asumispalvelut)

Kotihoito on asiakkaan kodissa tapahtuvaa hoivaa, huolenpitoa sekä sairaanhoitoa. Kotihoidon tehtävänä on yhdessä asiakkaan, läheisten ja yhteistyötahojen kanssa mahdollistaa itsenäinen, inhimillinen ja laadukas elämä omassa kodissa mahdollisimman pitkään. Palvelu voi olla säännöllistä tai tilapäistä.

Kotiutushoitaja auttaa sairaalasta kotiutuvia asiakkaita, jotka sairautensa vuoksi eivät pysty kotiutumaan ilman ulkopuolista apua. Kotihoidon sairaanhoidollisia palveluja annetaan pääsääntöisesti arkipäivisin. Palvelut on tarkoitettu asiakkaille jotka sairautensa vuoksi eivät pysty käyttämään terveyskeskuksen palveluja.

Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiooloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla.

Päiväkeskustoimintaa järjestetään kotona asuville ikäihmisille. Toiminta on virikkeellistä, kuntouttavaa, omatoimisuutta tukevaa sekä sosiaalisia kontakteja ylläpitävää

Tukipalveluihin kuuluvat ateria-, kylvetys-, pyykki-, asiointi-, turvapuhelin- ja kuljetuspalvelut.

Palveluasuminen on tarkoitettu henkilöille jotka eivät enää selviydy omassa kodissaan kotiin järjestettyjen palvelujen avulla ja tarvitsevat ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa. Palveluasuminen voi olla lyhyt- tai pitkäaikaista. Palveluasumisen asukkaat valitaan moniammatillisessa työryhmässä (SAS).

Kotihoidon ja asumispalvelujen tiedustelut:

Neuvontapiste VERKKO

klo 9 – 11, ma – to

Puh. 044 4691595 (Kalajoki ja Merijärvi) tai 044 4691857 (Himanka)

<https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/sosiaalipalvelut/kotiin-annettavat-palvelut/palveluohjaus-verkko/>

4.3. Terveyspalvelut

Kalajoki tuottaa terveyspalveluja Kalajoella ja Merijärvellä. Molemmissa kunnissa terveyskeskukset tarjoavat maahanmuuttajille heidän tarvitsemansa terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, kuten muillekin kuntalaisille. Maahanmuuttaja voidaan ohjata terveyspalvelujen piiriin kotouttamissuunnitelman teon yhteydessä maahanmuuttajan ikä ja terveydentila huomioon ottaen.

Kummassakin kunnassa tarjotaan lääkärin ja hoitajien vastaanottopalveluja, laboratorionäytteenottoa, kuntoutusta ja hammashoitoa. Työterveyshoitajan ja työterveyslääkärin vastaanottopalveluja tarjotaan Kalajoella ja Himangalla.

Pakolaisten terveystarkastukset on keskitetty terveydenhoitajille, jotka ohjaavat asiakkaan tarvittaessa lääkärin/hammaslääkärin luo.

Lisätietoa terveystarkastuksista <https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/terveyspalvelut/>
Ajanvaraus Kalajoen terveyskeskukseen puh. 044 4691 502. Samasta numerosta ajanvaraus myös Himangan ja Merijärven terveysaseman vastaanotoille. Aikaa varattaessa hoitaja arvioi, varataanko aika lääkärille vai sairaanhoitajalle.

4.3.1 Neuvola

Neuvolapalveluissa lähtökohtana on yksilöllinen ja asiakaslähtöinen palvelu, jossa perheen arjessa selviytymistä, hyvinvointia ja vanhemmuutta tuetaan tarpeen mukaan.

Neuvolatoiminta on keskeinen osa perusterveydenhuollon ennaltaehkäisevää ja terveyttä edistävää toimintaa. Neuvolapalvelut koostuvat määräaikaista terveystarkastuksista ja terveysneuvonnasta. Neuvolapalvelut ovat maksuttomia ja vapaaehtoisia.

Neuvolassa järjestetään äitiys- ja lastenneuvolaa, perhesuunnittelua sekä aikuisten terveydenhuoltoa. Neuvolassa tuotetaan perhe- ja voimavarakeskeistä palvelua kaikenikäisille.

Äitiysneuvolassa huolehditaan odottavan äidin ja sikiön terveydentilasta sekä valmistetaan äitiä, isää ja koko perhettä lapsen syntymään. Lastenneuvolassa lapsi käy 2 viikon iästä aina kouluikään saakka. Lastenneuvolassa pyritään turvaamaan mahdollisimman terve lapsuus ja edistämään koko perheen hyvinvointia. Neuvolassa huolehditaan myös koululais- ja opiskelijaterveydenhuollon palveluista. Aikuisvastaanottoa järjestetään ajanvarauksella. Vastaanotoilla muun muassa annetaan terveysneuvontaa, hoidetaan verenpaineasiakkaita, annetaan rokotuksia ja injektioita. Tarvittaessa asiakas ohjataan jatkotutkimuksiin.

Kalajoen kaupungin neuvoloihin kuuluvat Kalajoen- ja Himangan ja Raution neuvola. Kalajoen kaupunki järjestää myös Merijärven neuvolapalvelut. Neuvoloihin saa yhteyden puhelimitse puhelinaikana klo 12 – 13.

Yhteystiedot: <https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/terveyspalvelut/aikuisten-terveydenhuolto/>

4.3.2 Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuolto on osa perusterveydenhuoltoa. Kalajoen kaupungin suun terveydenhuoltoon kuuluvat Kalajoen ja Himangan hammashoitolat. Kalajoen kaupunki järjestää suun terveydenhuollon palvelut myös merijärvisille. Tarkastuksia tehdään määräaikaistarkastuksina sekä yksilöllisen tarpeen mukaan.

Kalajoella suun terveydenhoitoon ovat oikeutettuja ne, joiden kotikunta on Kalajoki tai Merijärvi.

<https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/suun-terveydenhuolto/>

Ajanvaraus/neuvonta klo 8 – 15 p. 044 4691 507 Särkypäivystys klo 8 – 15p. 044 4691 547

4.3.3 Mielenterveys- ja päihdepalvelut, kriistityö

Mielenterveys- ja päihdetyö

Osviitta on Kalajoen kaupungin psykososiaalinen yksikkö, joka tarjoaa mielenterveys- ja päihdepalveluja.

Osviitassa mielenterveys- ja päihdetyö on ennaltaehkäisevää, kuntouttavaa ja korjaavaa hoitotyötä. Työote on tukea-antava, selvittelevä ja asiakkaan sekä työntekijän yhteistyöhön tähtäävä. Hoitajaksot määritellään asiakas- ja tilannekohtaisesti.

Tiimissä työskentelee psykiatri sekä psykiatrian sairaanhoitajia. Toimipaikat ovat Kalajoella, Himangalla ja Merijärvellä. Toiminta on maksutonta, luottamuksellista ja ajanvaraukseen perustuvaa.

Ajanvaraus ma-pe klo 8 - 9 p. 044 4691 558

<https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/terveyspalvelut/mielenterveyspalvelut/>

Kriisityöryhmä auttaa äkillisissä kriisitilanteissa (läheisen ihmisen menetys, onnettomuudet, väkivaltatilanteet).

Yhteystiedot: Kalajoki: Ma - to klo 8 - 16, pe 8 - 13, puh. 044 4691 505 Himanka: Ma - to klo 8 - 16, pe klo 8 - 13, puh. 044 4691 802

4.4. Koulutuspalvelut

4.4.1 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuspalvelut on alle kouluikäisille lapsille ja lapsiperheille suunnattu palvelu, jonka tehtävänä on tukea perheitä lasten kasvatustehtävässä. Varhaiskasvatuspalveluiden tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, kasvamista, kehittymistä ja oppimista.

Alle kouluikäisen lapsen päivähoidon järjestämiseksi perheillä on mahdollisuus valita vanhempainrahakauden päätyttyä joko kotihoidon tuki, kunnallinen päivähoitopaikka (päiväkodit, perhepäivähoito, ryhmäperhepäivähoito) tai yksityinen päivähoito (palveluseteli tai yksityisen hoidon tuki). Avoimia varhaiskasvatuspalveluja lapsille ja perheille tarjoavat mm. seurakunnat, Mannerheimin Lastensuojeluliitto sekä eri järjestöt.

Lasten päivähoitojärjestelyihin liittyvää palveluohjausta saa päivähoiton ohjaajilta päivähoitotoimistoista. Palveluohjausta varten on suositeltavaa tehdä ajanvaraus ja tarvittaessa sovitaan tulkkipalveluiden järjestämisestä. Päivähoitohakemus tehdään sähköisesti osoitteessa <https://kalajoki.daisynet.fi/eDaisy>

Päivähoitopaikka järjestetään alle kouluikäisille lapsille vanhempainrahakauden päätyttyä kahdessa viikossa, mikäli hoidon tarve johtuu äkillisestä työllistymisestä tai opintojen

aloittamisesta. Muutoin järjestämisaika on neljä kuukautta. Lapsen hoitopäivien määrä kuukaudessa sekä lapsen hoitoaika sovitaan lapsen ja perheen tarpeiden mukaisesti.

Kaikissa päivähoitopaikoissa tehdään lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tueksi varhaiskasvatussuunnitelma yhteistyössä lapsen vanhempien kanssa. Tässä suunnitelmassa yhdistetään vanhempien tietämys omasta lapsestaan ja henkilökunnan näkemys varhaiskasvatuksen toteuttamisesta päivähoidossa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan lisäksi lapsen yksilölliset tarpeet, esimerkiksi ruokavalio, kielen oppimisen taso ja opettamisessa käytettävät menetelmät.

Kielen opettamisessa käytetään monia toimintatapoja. Lasta rohkaistaan ja kannustetaan osallistumaan sosiaaliseen vuorovaikutukseen toisten lasten kanssa. Kuvien käyttö, lorut, laulut ja leikki ovat tärkeitä suomen kielen oppimisessa.

<https://kalajoki.fi/varhaiskasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus/>

4.4.2. Esi- ja perusopetus

Lapsen oppivelvollisuus alkaa normaalisti sinä vuonna kun hän täyttää 7 vuotta. Oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna lapsella on oikeus osallistua maksuttomaan esiopetukseen. Esiopetusta annetaan vähintään 700 h/lukuvuosi.

Esiopetus järjestetään samassa ryhmässä suomenkielisten lasten kanssa. Sopeutumista lapsiryhmään tuetaan rohkaisemalla ja kannustamalla lasta vuorovaikutukseen toisten lasten kanssa. Erilaisten lasten toimiminen yhdessä lisää suvaitsevaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Esiopetuksessa on erityisenä tavoitteena suomen kielen opetus sekä lapsen oman äidinkielen tukeminen. Esikoulussa lapsi harjoittelee koulussa tarvittavia taitoja. Oppilashuollon palvelut sisältyvät esiopetukseen.

Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tarkoituksena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Lisäksi tavoitteena on tukea ja edistää oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurin tuntemusta. Opetuksen tavoitteet määritellään oppilaan omassa opinto-ohjelmassa, jonka lähtökohtana on oppilaan suomen kielen taito sekä aikaisempi koulunkäyntihistoria. Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan ikätasoa vastaaviin suomenkielisiin opetusryhmiin oman opinto-ohjelman mukaisesti. Tarkoituksena on edistää kotoutumista sekä opiskeluvalmiuksien ja kielitaidon kehitystä. Kalajoella valmistavaa opetusta järjestetään ensisijaisesti Pohjankylän koululla.

Vähemmistöuskontojen ja elämänkatsomustiedon opetusta järjestetään, jos vähintään kolme opetukseen oikeutettua asuu saman kunnan alueella.

Oppilaille voidaan järjestää oman kielen opetusta tarpeen ja koulutuksen järjestäjän mahdollisuuksien mukaan.

Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetusta (aikuisten perusopetuksen luku- ja kirjoitustaito-, alku- ja päättövaihe) tarjoaa Kalajoen Kristillinen Opisto.

4.4.3 Lukiokoulutus

Lukio antaa yleissivistävää koulutusta. Lukioon kuten muihinkin perusopetuspohjaisiin oppilaitoksiin haetaan yhteishaussa. Lukio-opiskelijoiden valinta perustuu aikaisempaan koulumenestykseen. Ulkomaisella todistuksella haetaan lukiopaikkaa yhteishaun aikaan suoraan lukiosta. Lukion voi suorittaa myös yksityisoppilaana tenttimällä.

Kalajoki:

Palvelualuejohtaja, rehtori Riku Saksholm
puh. 044 4691 601

Lisätietoja Merijärven koulutuspalveluista:

Rehtori-sivistystoimenjohtaja Jari Ylikulju
puh. 044 4776 290
jari.ylikulju@merijarvi.fi

4.4.4 Nivelvaiheen koulutus

Alueella järjestetään suomen kielen kotouttamiskoulutusta sekä maahanmuuttajien ammattiin valmistavaa koulutusta niille, joiden kielitaito ei riitä suoraan ammatilliseen koulutukseen. Maahanmuuttajien ammattiin valmistava koulutus sisältää suomen kielen sekä niiden yleisten aineiden opetusta, joita tarvitaan Suomessa ammattikoulutuksessa. Kielen oppiminen on sujuvan kotoutumisen edellytys.

<https://www.jedu.fi/hakijalle/opiskelu/maahanmuuttajille>

Suomen kielen ja kulttuurin opetusta sekä oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetusta (aikuisten perusopetuksen luku- ja kirjoitustaito-, alku- ja päättövaihe) tarjoaa Kalajoen Kristillinen Opisto. Lisäksi Kalajoen Kristillisellä Opistolla on mahdollisuus järjestää suomen kielen ja kulttuurin opetusta tarpeen mukaan kokoaikaisesti tai esimerkiksi ilta- tai viikonloppukursseina.

4.4.5 Ammatillinen sekä muu koulutus

Kalajoen Kristillinen Opisto

Kalajoen Kristillinen Opisto antaa ammatillista, ammatilliseen koulutukseen valmentavaa ja yleissivistävää koulutusta. Vapaan sivistystyön oppilaitoksena se tarjoaa lisäksi monipuolisesti lyhytkursseja eri aloilta. Mahdollisuus on myös suomen kielen ja kulttuurin opetukseen vapaan sivistystyön puitteissa.

Kymppiluokka on tarkoitettu peruskoulun päättäneille nuorille. Se tarjoaa mahdollisuuden korottaa päättötodistuksen arvosanoja, parantaa kielitaitoa sekä miettiä tulevia valintoja.

Aikuisten perusopetus tarjoaa mahdollisuuden suomalaisen perusopetuksen oppimäärän suorittamiseen oppivelvollisuusiän ylittäneille opiskelijoille. Myös yksittäisten

peruskouluarvosanojen suorittaminen ja korottaminen on mahdollista. Opistolla on perusopetuksen päättötodistuksen anto-oikeus.

Toisen asteen ammatillista peruskoulutusta on tarjolla kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon (varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisala) muodossa. Ammattitutkinnoista on mahdollista suorittaa koulunkäynnin ja aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjauksen ammattitutkinto, perhepäivähoitajan ammattitutkinto, ja puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinto.

Opiston järjestämien vapaatavoitteisten kurssien ja tapahtumien teemoissa näkyy koko elämän kirjo lapsista eläkeläisiin ja kädentaidoista ja taiteesta kasvatusalaan ja uskoon. Lyhytkurssien ja tapahtumien lisäksi Opisto tarjoaa kehitysvammaisille työvuoden kestävän Omin siivin – erityislinjan.

Kalajoen Kristillinen opisto
Kasarmintie 2, 85100 Kalajoki
www.kkro.fi
Puh. (08) 4639 200

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä JEDU

on alueella toimiva toisen asteen monialaista ammatillista koulutusta järjestävä oppilaitos, johon kuuluu seitsemän oppilaitosta, Kalajoella Kalajoen ammattiopisto. Koulutuskuntayhtymän ammattiopistoissa annetaan perus- ja aikuiskoulutusta seitsemällä eri koulutusallalla. Hakeminen opintoihin tapahtuu sähköisellä hakemuksella valtakunnallisessa yhteishaussa.

lisätietoja: <http://www.jedu.fi/>
<https://www.jedu.fi/hakijalle/opiskelu/maahanmuuttajille>

Kansalaisopisto

Kansalaisopisto on kaupungin omistama ja valtionosuutta saava yleissivistävän koulutuksen oppilaitos, jonka tehtävänä on järjestää kaupunkilaisille harrastuksia, itseopiskelua ja työelämän tarpeita tukevaa sekä fyysistä kuntoa säilyttävää ja terveyttä edistävää ja parantavaa opetusta. Kansalaisopisto tarjoaa virikkeitä ja toimintaa vapaa-aikaan ja elinikäiseen oppimiseen ja itsensä omaehtoiseen kehittämiseen eri ikäryhmissä.

Kansalaisopiston tarkoituksena on koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen, johon kuuluu oleellisesti edulliset kurssimaksut. Kurssitarjonnassa on huomioitu koko kaupungin alue sekä asiakkaiden toiveet, niin pitkälle kuin se on mahdollista.

Kansalaisopisto tarjoaa myös taiteen perusopetusta kuvataiteissa, teatteri-ilmaisussa, tanssissa sekä musiikissa.

<https://kalajoki.fi/vapaa-aika-ja-liikunta/kansalaisopisto/>

Merijärvellä kansalaisopiston palvelut tuottaa Jokihelmen Opisto

<https://www.jokihelmenopisto.fi/>

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto järjestää alueella työvoimapoliittisena koulutuksena maahanmuuttajien kotoutumiskoulutusta. www.mol.fi/koulutushaku/kurssitiedotus/haku/

Ammattikorkeakoulutusta alueella antaa Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu KPAMK. Ylivieskan yksikössä voi opiskella tekniikkaa, sosiaalia, humanistista ja kasvatustieteitä, matkailua ja liiketaloutta. Hakeminen opintoihin tapahtuu sähköisellä hakemuksella valtakunnallisessa ammattikorkeakoulujen yhteishaussa. <http://web.cou.fi/>

4.5 Yrittäjyys ja elinkeinoelämä

Kuntien yrityspalvelut

Kalajoen kaupungin strategian yhtenä pääpainopisteenä on alueen elinkeinoelämän edistäminen, kehittäminen ja ammattitaitoisen työvoiman saatavuuden turvaaminen. Alueen väestö ikääntyy ja samalla työikäisten määrä vähenee. Kotouttamisen ja maahanmuuton keskeisenä lähtökohtana on myös kansainvälisyyden lisääminen. Keskeinen tavoite on työperäisen maahanmuuton lisääminen.

Kotouttamista edistävänä palveluna Kalajoenseudun Yrityspalvelukeskus tarjoaa yrittäjyyteen liittyviä monipuolisia asiantuntijapalveluja. Yrityspalvelukeskuksen yritysneuvontapalvelut keskittyvät uusien yritysten perustamiseen, jo toimivien yritysten kasvun ja kansainvälistymisen tukemiseen, yritysten omistajanvaihdoksiin sekä toimitiloihin liittyviin kysymyksiin. Yrityspalvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja paikallisesti yhteistyössä alueen muiden yritysneuvontapalvelujen tuottajien kanssa. Yrittäjyyteen ja yritystoimintaan liittyvä neuvonta osana kotouttamisprosessia on aina yksilöllistä ja tarvittavat toimenpiteet suunnitellaan asiakaskohtaisesti.

Tärkeimmät yhteistyökumppanit yrittäjyyteen ja kotouttamiseen liittyvissä asioissa ovat ELY-keskus ja paikallinen TE- toimisto. Kotouttamisessa yhteistyötä tehdään erityisesti ammattitaitoisen työvoiman saatavuuden turvaamiseksi.

Lisätietoja Kalajoen ja Merijärven yrityspalveluista: <https://kalajoki.fi/tyo-ja-yrittaminen/yrityspalvelut/>

4.6 Kulttuuri ja vapaa-aika

Vapaa-ajan toiminnassa tavoitteena on pitää osallistumiskynnys matalana, mikä luo hyvät edellytykset myös monikulttuuriselle toiminnalle.

4.6.1 Kulttuuri

Kalajoki Akatemia toimii kulttuuritapahtumien tuottajana sekä kulttuuritoimintaa toteuttavien yritysten, yhdistysten, yhteisöjen sekä kansalaisjärjestöjen yhteistyökumppanina.

Keskeinen tehtävä on edesauttaa kuntalaisten tasavertaisia mahdollisuuksia taiteen ja kulttuurin kokemiseen ja tuottamiseen, henkiseen virkistymiseen, elämyksellisyyteen ja virikkeelliseen toimintaan. Taidekasvatuksen sekä monipuolisen kulttuurisen toiminnan avulla tarjotaan kaiken

ikäisille kuntalaisille mahdollisuuksia itsensä ilmaisuun, henkiseen kasvuun sekä omien taiteellisten ominaisuuksiensa löytämiseen ja kehittämiseen.

Kalajoki Akatemian kulttuuriopisto tarjoaa Kalajoella keskiasteen oppilaitoksissa opiskeleville nuorille mahdollisuuden kaksi kertaa viikossa ohjattuun taiteen harjoittamiseen tanssissa, teatteri-ilmaisussa sekä musiikissa.

- Taidekasvatus
- Henkisen hyvinvoinnin edistäminen
- Kulttuuritapahtumien tuottaminen
- Kulttuurimatkailu
- Museo – ja perinnetyö

<https://kalajoki.fi/vapaa-aika-ja-liikunta/kulttuuri/>

<http://www.merijarvi.fi/vapaa-aika>

4.6.2 Liikunta

Liikunnan on todettu olevan yksi tärkeimmistä yksilötason hyvinvoinnin ylläpitäjistä. Kalajoki Akatemia mahdollistaa monipuolisen liikunnan harrastamisen eri kohderyhmille ja tukee erityisesti urheiluseurojen ja järjestöjen liikuntakasvatustyötä. Kalajoki Akatemia tuottaa kaupunkilaisille liikunnan harrastusmahdollisuuksia ja toimii seurojen ja järjestöjen ja niihin kuulumattomien kuntalaisten yhteistyöelimenä sekä luo edellytyksiä kunto-, kilpa- ja huippu-urheilun harrastamiseen.

<https://kalajoki.fi/vapaa-aika-ja-liikunta/liikunta/>

Merijärvellä

<http://www.merijarvi.fi/vapaa-aika>

4.6.3 Nuorisio

Kalajoki Akatemia tarjoaa lapsille ja nuorille elämänhallintataitoja, tukea kasvuun, kehitykseen ja itsenäistymiseen sekä ajankohtaista tietoa ja kanavia osallistumiseen ja vaikuttamiseen omassa elämässä ja elinympäristössä. Nuorisopalveluihin kuuluvat keskeisenä nuorisotilat. Tiloilla on kerhotoimintaa ja avoimia ovia eri ikäryhmille, lisätiedot löytyvät nuorisopalveluiden nettisivuilta tai soittamalla.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on etsiä nuoren kanssa ratkaisuja nuoren pulmiin ja auttaa nuorta saavuttamaan tarvitsemansa palvelut. Työn ensisijaisena kohderyhmänä on alle 29-vuotiaat nuoret, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella tai jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut.

Kalajoen sekä Merijärven etsivä nuorisotyö sekä yksilövalmennus on osa seutukunnallista verkostomallista työpaja Jelpiverkkoa. Nuorten työpajat ovat alle 29-vuotiaille, työttömille nuorille tarkoitettuja työharjoittelupaikkoja. Työskentelyn tavoitteena on vahvistaa 15-29 vuotiaiden nuorten elämänhallintaa ja sosiaalisia taitoja sekä tiivistää viranomaisyhteistyötä ja verkostotyötä.

<https://kalajoki.fi/vapaa-aika-ja-liikunta/nuoriso/>
<http://jelppiverkko.fi/>

Merijärvi

<http://www.meriarvi.fi/vapaa-aika/nuorisotoimi>
<http://jelppiverkko.fi>

4.6.4 Kirjasto

Kirjasto järjestää kaupunkilaisille yhtenäiset mahdollisuudet sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastamiseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen ja elinikäiseen oppimiseen.

Kalajoen ja Merijärven kirjastot kuuluvat Tiekkö-kirjastojen ryhmään. Asiakkaalle tämä tarkoittaa yhtä kirjastokorttia, mahdollisuutta lainata kirjoja kaikista verkoston kirjastoista (Alavieska, Kalajoki, Merijärvi, Nivala, Oulainen, Sievi ja Ylivieska) sekä uusia kaikki lainansa yhdestä pisteestä tai internetin välityksellä. Myös verkkokirjaston aineisto on lainattavissa kirjastokortilla.

Kirjastosta voit lainata aineistoa, kuten kirjoja, lehtiä, musiikkia, nuotteja, elokuvia ja äänikirjoja. Kirjastossa voit myös esimerkiksi lukea lehtiä, myös E-lehdet ja käyttää tietokonetta. Kirjastossa järjestetään myös erilaisia tapahtumia ja näyttelyitä.

Kalajoen kirjaston omaan kokoelmaan kuuluu suomenkielisen aineiston lisäksi englannin-, ranskan-, ruotsin-, saksan-, viron-, espanjan- venäjän- ja japaninkielistä aineistoa. Tämän lisäksi aineistoa voidaan tilata esim. Helsingin monikielisestä kirjastosta. Monikielisen kirjaston tehtävänä on Suomessa asuvan vieraskielisen väestön kirjastopalvelujen tukeminen, yhteyksien solmiminen koti- ja ulkomaisiin yhteistyötahoihin, tiedotus ja neuvonta sekä aineiston hankinta yhteiskäyttöön sellaisilla kielillä, jotka meillä ovat harvinaisia ja joiden käyttäjiä Suomessa on vähän. Päävastuu ulkomaalaisväestön yleisistä kirjastopalveluista on kunnilla.

<https://kalajoki.fi/vapaa-aika-ja-liikunta/kirjasto/>

Kalajoen kirjasto
 P. 044 4691 289

Himangan kirjasto

p. 044 4691 858

<https://kalajoki.fi/vapaa-aika-ja-liikunta/kirjasto/toimipisteet/himangan-kirjasto/>

Merijärven kunnankirjasto

p. 044 4776 270

<http://www.merijarvi.fi/vapaa-aika-ja-kulttuuri/kirjasto>

<https://www.tiekko.fi/web/arena/welcom>

4.6.5 Seurakunnat

Uskonnolla voi maahanmuuttajan kotimaassa olla huomattavasti näkyvämpi ja suurempi rooli kuin suomalaisessa yhteiskunnassa. Maahanmuuttajien uskonnollinen tausta tulisi ottaa huomioon ja tarjota tietoa heidän omaan uskontokuntaansa kuuluvasta toiminnasta Suomessa. Seurakunnilla ei ole suuresti maahanmuuttajille suunnattua erillistä toimintaa vaan kaikki ovat tervetulleita mukaan yleiseen toimintaan. Uskonnot.fi -verkkosivustolta löytyy lista Suomessa toimivista yhteisöistä jaoteltuna esimerkiksi uskontokunnan mukaan. Sivun on suomeksi ja englanniksi.

<http://www.uskonnot.fi/>

Kalajoen evankelisluterilaisessa seurakunnassa maahanmuuttajatyö kuuluu diakoniatyöntekijöiden vastuualueeseen. Sekä diakoniatyöntekijät että papit voivat antaa myös henkistä ja hengellistä tukea sitä tarvitseville. Seurakunta tarjoaa kotouttamiseen monenlaisia mahdollisuuksia päiväkerhoista jumalanpalveluksiin. Yleensä seurakunnan tilaisuudet ja kerhot ovat avoinna kaikille riippumatta siitä, onko henkilö luterilainen tai edes kristitty. Seurakunnan tapahtumat löytyvät pääsääntöisesti seurakunnan internetsivuilta.

<http://www.kalajoenseurakunta.fi/>

Kalajoen Seurakunta, Partio <http://www2.kalajoenseurakunta.fi/partio/>

Merijärven kappeliseurakunta:

https://www.ylivieskanseurakunta.fi/index.php?pid=yhteystiedot_mer

Linkejä muiden seurakuntien sivuille:

<http://www.oulunortodoksinenseurakunta.fi/>

<http://perhe.katolinen.fi/>

<http://www.rabita.fi/>

4.6.6 Järjestöt

Maahanmuuttajien kotouttaminen ja etnisten suhteiden edistäminen ovat yhteistyötä, johon eri kansalaisjärjestöt luovat viranomaistahon työn rinnalle toisenlaisia mahdollisuuksia toiminnalle. Järjestöt tarjoavat maahanmuuttajalle peruspalveluitten rinnalle toimintoja, jotka tukevat hänen osallistumis- sekä vaikuttamismahdollisuuksiaan ja vahvistavat mahdollisuuksia sosiaalisten verkostojen luomiseen.

Kalajoen yhdistysrekisteri on tarkoitettu elinkeinoelämän toimijoiden, yritysten, yhteisöjen, oppilaitosten sekä yksittäisten kuluttajien ja uusien kuntalaisten käyttöön.

<https://kalajoki.fi/vapaa-aika-ja-liikunta/kalajoen-yhdistykset/>

Merijärven yhdistysrekisteri:

<http://www.merijarvi.fi/vapaa-aika/yhdistykset>

Alueella toimivia järjestöjä ovat muun muassa Mannerheimin Lastensuojeluliitto (www.mll.fi), Suomen Punaisen Ristin paikallisjärjestöt (www.punainenristi.fi) ja Moni Koti- Kansainvälinen Oulun Eteläinen ry.

Kalajoen seudun pakolaisten ystävät ry:n tarkoituksena on tukea pakolaisten sopeutumista suomalaiseen yhteiskuntaan ja edistää kulttuurien välistä yhteistyötä, kohtaamista ja vuorovaikutusta. Puheenjohtaja Laura Kaattari, laura.kaattari@hotmail.com.

5. KELAN JA TE-TOIMISTON PALVELUT

Kela huolehtii Suomessa asuvien perusturvasta eri elämäntilanteissa. Kelan hoitamia sosiaaliturvaetuuksia ovat mm. perhe-etuudet, opintoetuudet, asumisen tuet, työttömän perusturva, perustoimeentulotuki, sairausvakuutus, kuntoutus, vammaisetuudet ja peruseläketurva.

Kelan toimenpiteet maahanmuuttajien kotouttamisessa ovat lähinnä eri etuuksien maksaminen maahanmuuttajille sekä neuvonta ja ohjaus Kelan ja muiden yhteistyötahojen palveluista. Pääsääntöisesti Kelan etuuksien maksamisen edellytyksenä on, että henkilöllä on myönteinen päätös kuulumisesta Suomen sosiaaliturvan piiriin. Lisäedellytyksenä on vähintään vuoden oleskelulupa, jos sellaista muuttajalta edellytetään. Suomeen muuttajan on toimitettava Kelalle lomake ”Hakemus Suomen asumisperusteisen sosiaaliturvan soveltamisesta Suomeen muutettaessa” (Y77) sekä esitettävä passi oleskelulupineen, jos oleskeluluvan tiedot eivät Kelassa näy. Henkilötunnuksen saamiseksi maahanmuuttajan on ilmoitauduttava henkilökohtaisesti Maistraatin toimipisteessä ja täytettävä siellä maahanmuuttoilmoitus. Kalajokea lähin maistraatin toimipiste on Ylivieskassa.

Hakemuslomakkeita, esitteitä ja lisätietoja on saatavissa Kelan toimistoista ja Kelan nettisivuilta osoitteesta www.kela.fi. Suomenkielisten lomakkeiden lisäksi yleisimpiä lomakkeita löytyy myös englanniksi käännettyinä. Lisäksi joitain esitteitä löytyy englanniksi ja venäjäksi käännettyinä. Asiakaspalvelua varten Kelalla on palvelupiste Kalajoella ja Ylivieskassa. Himangalla ja Alavieskassa toimii kunnan yhteispalvelupiste.

Kelan yhteyskeskuksen elämäntilannelähtöiset palvelunumerot palvelevat asiakasta maanantaista perjantaihin kello 8-17 välisenä aikana. Tarvittaessa asiakkaalla on mahdollisuus maksuttomaan tulkkauspalveluun.

Kelan Kansainvälisten asioiden keskus (KV-keskus) palvelee kaikkia Suomeen tai ulkomaille muuttavia ja muissa kansainvälisissä tilanteissa olevia asiakkaita ma - pe klo 8 - 16 p. 020 692 208.

www.kela.fi

<http://www.kela.fi/palvelunumerot>

TE-toimisto vastaa maahanmuuttajien työllistymistä ja kotoutumisesta edistävistä ja tukevista työvoimapalveluista ja muista toimenpiteistä työnhakijaksi ilmoittautuneille maahanmuuttajille.

TE-toimisto antaa maahanmuuttajalle asianmukaista ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävistä toimista ja palveluista sekä työelämästä. TE-toimisto informoi maahanmuuttajaa työhausta, TE-toimiston palveluista sekä työllistymistä edistävistä palveluista ja toimista, työnhakijan yleisistä oikeuksista ja velvollisuuksista sekä työttömyysetuuksien työvoimapolitiittisista edellytyksistä.

TE-toimisto käynnistää alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka on työtön ja rekisteröity työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa säädettyllä tavalla. Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet.

TE-toimisto, kunta ja maahanmuuttaja laativat yhdessä kotoutumissuunnitelman. Perustellusta syystä TE-toimisto ja maahanmuuttaja voivat laatia kotoutumissuunnitelman keskenään. TE-toimisto sopii kotoutumissuunnitelmassa maahanmuuttajan kanssa koulutuksesta, työhausta ja sen tavoitteista sekä työnhakua tukevista ja työllistymistä edistävistä toimenpiteistä ja palveluista.

TE-toimisto seuraa kotoutumissuunnitelman toteutumista ja tarkistaa kotoutumissuunnitelmaa julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa säädettyllä tavalla.

Kotoutumiskoulutuksena oppivelvollisuusiän ylittäneelle maahanmuuttajalle järjestetään suomen tai ruotsin kielen opetusta ja tarvittaessa luku- ja kirjoitustaidon opetusta sekä muuta opetusta, joka edistää työelämään ja jatkokoulutukseen pääsyä. Kotoutumiskoulutuksen kielellisenä tavoitteena on, että maahanmuuttaja saavuttaa suomen tai ruotsin kielessä toimivan peruskielitaidon.

Kotoutumiskoulutus järjestetään pääsääntöisesti työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena tai se voidaan järjestää myös omaehtoisena opiskeluna. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaa työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena toteutettavan kotoutumiskoulutuksen järjestämisestä toimialueellaan. TE-toimisto ohjaa maahanmuuttajan työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena toteutettavaan kotoutumiskoulutukseen tai hakeutumaan omaehtoiseen opiskeluun.

Kotoutumistuki on maahanmuuttajalle kotoutumissuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin osallistumisen aikaisen toimeentulon turvaamiseksi tarkoitettu tuki. Oikeus kotoutumistukeen työmarkkinatukena määräytyy työttömyysturvalain mukaisesti. TE-toimisto antaa kotoutumistuen myöntämistä koskevat sitovat työvoimapolitiittiset lausunnot Kansaneläkelaitokselle.

<http://www.te-palvelut.fi/te/fi/>

6. KEHITTÄMISTOIMENPITEET

Kansainvälistymistä, aktiivisuutta, osallisuutta ja vuorovaikutusta edistetään erilaisia tapahtumia ja toimintaa järjestämällä, esimerkiksi kansainväliset ruokatapahtumat.

7. OHJELMAN SEURANTA

Alustavana seurantatyöryhmänä toimii ohjelman valmistelutyöryhmä, joka kokoontuu viimeistään syksyllä 2019 tarkastelemaan ohjelman toteutumista ja päivittämisen tarvetta. Lisäjäseniä ja asiantuntijoita kutsutaan mukaan tarpeen mukaan. Koollekutsujana toimii hyvinvointipalvelujohtaja.